

Взявши $h \equiv 0$ і використовуючи методику дослідження крайової задачі Рімана-Гільберта, зв'язаної з оператором $/8/[2]$, лема 3), переконуємося, що оператор $/8/$ при $h \equiv 0$ має обмежений обернений оператор на $\mathcal{U}$. Таким чином, наявна така теорема існування. Нехай потенціал $/1/$ задовольняє умовам а/, б/. Тоді за умови $/9/$ нелінійне інтегральне рівняння $/3/$ в достатньо малому околі параметра

$\lambda = \lambda_0$ має розв'язок

$$x_h(\varphi, \lambda) = e^{u_0(\varphi) + h(\varphi, \lambda)} \cdot \cos[S[u_0 + h](\varphi) + \varphi], \quad /10/$$

де $h(\varphi, \lambda) \in \mathcal{U}$. Кожній функції $/10/$ за формулою $/6/$ відповідає розв'язок оберненої задачі логарифмічного потенціалу. Цей розв'язок є зіркованою функцією та неперервно залежить від параметра λ .

З теореми про наявну функцію випливає, що при λ достатньо близьких до λ_0 існує єдиний розв'язок.

Список літератури: І. К а н т о р о в и ч Л.В., А к и л о в Г.П. Функціональний аналіз в нормированих пространствах. - М.: Физматиз, 1959. 2. М и х а й л ю к М.Й. Про локальну єдність розв'язку оберненої задачі логарифмічного потенціалу для змінної густини. - Математична фізика, 1974, вип. 16.

Стаття надійшла в редакцію 29.08.1980 р.

УДК 513

С.В.Дениско

МЕХАНІЗМ ДЛЯ УТВОРЕННЯ ПРЯМОЇ

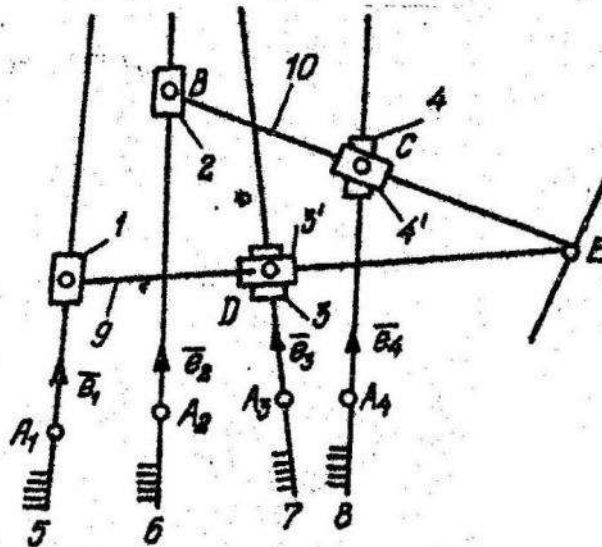
Зображений на рисунку механізм має таку будову. Повзуни 1, 2, 3, 4 переміщуються відповідно вздовж напрямних 5, 6, 7, 8 так, що

$$\overline{A_1 A} = \lambda \bar{e}_1, \quad \overline{A_2 B} = \kappa_2 \lambda \bar{e}_2, \quad \overline{A_3 D} = \kappa_3 \lambda \bar{e}_3, \quad \overline{A_4 C} = \kappa_4 \lambda \bar{e}_4$$

1 A_1, A_2, A_3, A_4 - зафіксовані точки; $\kappa_2, \kappa_3, \kappa_4$ - сталі; λ - змінна; $\bar{e}_1, \bar{e}_2, \bar{e}_3, \bar{e}_4$ - орти.

Переміщення повзунів 1 - 4 можна здійснити за допомогою складного

зубчастого механізму, у якого вказані повзуни є зубчастими рейками. Повзуни 3, 3' утворюють обертальну пару D , а повзуни 4, 4' - обертальну пару C . Напрямна 9 повзуна 3' утворює обертальну пару A з повзуном 1, а напрямна 10 повзуна 4' - обертальну пару B з повзуном 2, E - точка перетину прямих AD , BC .

Вияснимо, які необхідні та достатні умови повинні бути для того, щоб точка E описувала пряму.

Виберемо прямокутну декартову систему координат x^1, x^2 так, щоб вісь x^2 суміщалась з прямою, яку описує точка E .

Рівняння прямих AD, BC запишемо відповідно таким чином:

$$\frac{x^1 - (x_1^1 + \lambda e_1^1)}{x_3^1 + \kappa_3 \lambda e_3^1 - (x_1^1 + \lambda e_1^1)} = \frac{x^2 - (x_1^2 + \lambda e_1^2)}{x_3^2 + \kappa_3 \lambda e_3^2 - (x_1^2 + \lambda e_1^2)},$$

$$\frac{x^1 - (x_2^1 + \kappa_2 \lambda e_2^1)}{x_4^1 + \kappa_4 \lambda e_4^1 - (x_2^1 + \kappa_2 \lambda e_2^1)} = \frac{x^2 - (x_2^2 + \kappa_2 \lambda e_2^2)}{x_4^2 + \kappa_4 \lambda e_4^2 - (x_2^2 + \kappa_2 \lambda e_2^2)}, \quad /I/$$

де x_m^i - координати точки A_m , а e_m^i - координати вектора $\bar{e}_m$. Злайшовши з системи /I/ x^1 і прирівнявши його до нуля, матимемо

$$\lambda^3 [\kappa^3 (-\kappa_4 e_4^1 + \kappa_2 e_2^1)(e_1^1 e_3^2 - e_1^2 e_3^1) +$$

$$\begin{aligned}
& + \kappa_2 \kappa_4 (\kappa_3 e_3' - e_1') (e_2' e_4^2 - e_2^2 e_4')] + \lambda' [\kappa_4 (-x_4' + x_2') \times \\
& \times (e_1' e_3^2 - e_1^2 e_3') + (-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2') (e_1' x_3^2 + \kappa_3 e_3^2 x_1' - \\
& - e_1^2 x_3' - \kappa_3 e_3' x_1^2) + \kappa_2 \kappa_4 (x_3' - x_1') (e_2' e_4^2 - e_2^2 e_4') + \\
& + (\kappa_3 e_3' - e_1') (\kappa_2 e_2' x_4^2 + \kappa_4 e_4^2 x_2' - \kappa_2 e_2^2 x_4' - \kappa_4 e_4' x_2^2)] + \\
& + \lambda [(-x_4' + x_2') (e_1' x_3^2 + \kappa_3 e_3^2 x_1' - e_1^2 x_3' - \kappa_3 e_3' x_1^2) + \\
& + (-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2') (x_1' x_3^2 - x_1^2 x_3') + (x_3' - x_1') \times \\
& \times (\kappa_2 e_2' x_4^2 + \kappa_4 e_4^2 x_2' - \kappa_2 e_2^2 x_4' - \kappa_4 e_4' x_2^2) + \\
& + (\kappa_3 e_3' - e_1') (x_2' x_4^2 - x_2^2 x_4')] + (-x_4' + x_2') \times \\
& \times (x_1' x_3^2 - x_1^2 x_3') + (x_3' - x_1') (x_2' x_4^2 - x_2^2 x_4') = 0.
\end{aligned}$$

Оскільки в останній рівності λ може бути будь-яким, то існують такі умови:

$$\begin{aligned}
& \kappa_3 (-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2') (e_1' e_3^2 - e_1^2 e_3') + \kappa_2 \kappa_4 (\kappa_3 e_3' - e_1') \times \\
& \times (e_2' e_4^2 - e_2^2 e_4') = 0, \\
& \kappa_3 (-x_4' + x_2') (e_1' e_3^2 - e_1^2 e_3') + (-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2') \times \\
& \times (e_1' x_3^2 + \kappa_3 e_3^2 x_1' - e_1^2 x_3' - \kappa_3 e_3' x_1^2) + \kappa_2 \kappa_4 (x_3' - x_1') \times \\
& \times (e_2' e_4^2 - e_2^2 e_4') + (\kappa_3 e_3' - e_1') (\kappa_2 e_2' x_4^2 + \kappa_4 e_4^2 x_2' - \\
& - \kappa_2 e_2^2 x_4' - \kappa_4 e_4' x_2^2) = 0,
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& (-x_4' + x_2') (e_1' x_3^2 + \kappa_3 e_3^2 x_1' - e_1^2 x_3' - \kappa_3 e_3' x_1^2) + \\
& + (-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2') (x_1' x_3^2 - x_1^2 x_3') + (x_3' - x_1') x \\
& \times (\kappa_2 e_2' x_4^2 + \kappa_4 e_4^2 x_2' - \kappa_2 e_2^2 x_4' - \kappa_4 e_4' x_2^2) + \\
& + (\kappa_3 e_3' - e_1') (x_2' x_4^2 - x_2^2 x_4') = 0, \\
& (-x_4' + x_2') (x_1' x_3^2 - x_1^2 x_3') + (x_3' - x_1') (x_2' x_4^2 - x_2^2 x_4') = 0. \quad /2/
\end{aligned}$$

Вони необхідні та достатні для того, щоб точка $\mathcal{E}$ описувала пряму.

З /2/ випливають такі твердження.

І. Якщо точки A_1, A_2, A_3, A_4 суміщаються, то вони знаходяться на прямій, яку описує точка $\mathcal{E}$.

Д о в е д е н н я . Точки A_1, A_2, A_3, A_4 суміщаються, тому умови /2/ мають вигляд:

$$\begin{aligned}
& \kappa_3 (-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2') (e_1' e_3^2 - e_1^2 e_3') + \kappa_2 \kappa_4 (\kappa_3 e_3' - e_1') \times \\
& \times (e_2' e_4^2 - e_2^2 e_4') = 0, \quad /3/ \\
& x_1' [(-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2') (\kappa_3 e_3^2 - e_1^2) + (\kappa_3 e_3' - e_1') (\kappa_4 e_4^2 - \kappa_2 e_2^2)] = 0.
\end{aligned}$$

Коли $x_1' \neq 0$, то з другої рівності системи /3/ дістаємо

$$\frac{\lambda (-\kappa_4 e_4' + \kappa_2 e_2')}{\lambda (\kappa_3 e_3' - e_1')} = \frac{\lambda (-\kappa_4 e_4^2 + \kappa_2 e_2^2)}{\lambda (\kappa_3 e_3^2 - e_1^2)}.$$

Звідси випливає, що пряма BC паралельна прямій AD . Це неможливо, оскільки ми вимагаємо, щоб пряма BC перетиналась з прямою AD у точці $\mathcal{E}$. Отже, $x_1' = 0$. Тоді умови /3/ можна

задовільнити, і ми маємо механізм, точки A_1, A_2, A_3, A_4 якого суміщаються з точкою на прямій, яку описує точка E .

2. Нехай суміщаються напрямні 5 та 6 і 7 та 8, та паралельні осі x^2 . Точка E описуватиме вісь x^2 тоді і тільки тоді, коли відношення другої координати вектора $\overline{CD}$ до другої координати вектора $\overline{BA}$ дорівнюватиме відношенню першої координати точки D до першої координати точки A .

Д о в е д е н н я . Візьмемо вектори $\bar{e}_1, \bar{e}_2, \bar{e}_3, \bar{e}_4$ такими, щоб їх напрямки суміщалися з додатним напрямком осі x^2 .
Тоді

$$e_m^1 = 0, \quad e_m^2 = 1. \quad /4/$$

Крім того, очевидно,

$$x_1^1 = x_2^1, \quad x_3^1 = x_4^1. \quad /5/$$

З огляду на /4/ та /5/ умови /2/ запишемо таким чином:

$$\frac{\lambda(K_3 - K_4)}{\lambda(1 - K_2)} = \frac{x_3^1}{x_1^1}, \quad \frac{x_3^2 - x_4^2}{x_1^2 - x_2^2} = \frac{x_3^1}{x_1^1},$$

що і доводить наше твердження.

Стаття надійшла в редакцію 15.09.1978 р.